

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕ ΧΩ ΔΕ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓ/ΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜ. ΣΥΝΤ. ΚΑΙ ΚΩΔ/ΣΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2

Αθήνα 15 Ιανουαρίου 1996
Αριθμ.Πρωτ. Δ17α/03/5/ΦΝ 380

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Προσέγγιση ή και οριστικοποίηση του τελικού οικονομικού αντικειμένου εργασιών και έργων που συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους και δεν υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 2338/1995.

1. Το μεγάλο πρόβλημα των υπερβάσεων στα δημόσια έργα, εξαιτίας μιας πρακτικής αλλεπάλληλων μεταβολών στο τεχνικό και οικονομικό τους αντικείμενο, αντιμετωπίζεται κατά το τελευταίο διάστημα με τη λήψη μιας σειράς μέτρων θεσμικού χαρακτήρα (Ν.2229/1994, Π.Δ. 286/1984, Ν.2338/1995 και οι σχετικές τους Εγκύκλιοι).

Η πρακτική αυτή, των αλλεπάλληλων μεταβολών και υπερβάσεων, που είχε καθιερωθεί και σχεδόν παγιωθεί στην παραγωγή των δημοσίων έργων, εκτός του ότι δεν ήταν σύννομη κατά το εθνικό μας δίκαιο, ήταν ασυμβίβαστη και με τις υποχρεώσεις της χώρας που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο και δημιούργησε σε πολλές περιπτώσεις και αντικείμενο σοβαρών εμπλοκών με τα όργανα και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως συνέπειες μιας τέτοιας πρακτικής, επισημαίνονται:

- Η στέρηση της δυνατότητας ενός ορθού προγραμματισμού.
- Οι σοβαροί κίνδυνοι για τις χρηματικές απολήψεις της χώρας από τα Κοινοτικά Ταμεία (απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων) ή και απαιτήσεις για επιστροφές ληφθέντων πόρων.

Ειδικότερα, τα μέτρα που πάρθηκαν με το ν.2338/1995 καλύπτουν πλήρως τις συμβάσεις έργων προϋπολογιζόμενης αξίας μεγαλύτερης ή ίσης των 5.000.000 ECU, που δημοπρατήθηκαν μετά την 14.10.1995 ή πρόκειται να δημοπρατηθούν στο μέλλον, ενώ τα συναρμόδια Υπουργεία έχουν καταρτίσει σχέδιο διατάξεων νόμου, που έχει ήδη κατατεθεί στη Βουλή και που ρυθμίζουν κατά όμοιο τρόπο τα έργα αξίας μικρότερης των 5.000.000 ECU.

Μετά την ολοκλήρωση των ως άνω μέτρων, κανένας από τους φορείς εκτέλεσης δημοσίων έργων δεν εξαιρείται από την εφαρμογή των διατάξεων οριστικής ρύθμισης του ζητήματος υπερβάσεων.

2. Σχετικά με τις εργασίες που συγχρηματοδοτούνται από πόρους των Κοινοτικών Ταμείων και βρίσκονται σε εξέλιξη ή πρόκειται να ανατεθούν, για τις οποίες δεν ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου "δέκατου τρίτου" του Ν.2338/1995 (για έργα προϋπολογιζόμενης αξίας μεγαλύτερης ή ίσης των 5.000.000 ECU) ή οι αντίστοιχες διατάξεις που πρόκειται, όπως αναφέραμε, να θεσπιστούν (για έργα προϋπολογιζόμενης αξίας μικρότερης των 5.000.000 ECU), είναι ανάγκη για τους ανωτέρω λόγους να ληφθούν από τους υπεύθυνους φορείς κατασκευής των έργων παρόμοια μέτρα όπως στην ανωτέρω παρ. 1 της

παρούσης, για την έγκαιρη οριστικοποίηση ή τουλάχιστον ικανοποιητική προσέγγιση του τεχνικού και οικονομικού τους αντικειμένου.

- Αυτονόητο είναι ότι για τις εργολαβίες αυτές εξακολουθεί να ισχύει το νομικό καθεστώς που τις διέπει.

- Απαραίτητη προϋπόθεση, για την επίτευξη του στόχου που προαναφέραμε, είναι η στενή συνεργασία του "φορέα κατασκευής του έργου" και του "αναδόχου" και "αποτέλεσμα" της κοινής αυτής προσπάθειας πρέπει να είναι η αποπεράτωση, κατά περίπτωση και εντός ορίων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, ενός ολοκληρωμένου έργου, ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, ενός ολοκληρωμένου και αυτοτελούς λειτουργικά τμήματος έργου ή, αν ούτε αυτό είναι δυνατό, μιας δέσμης (είδους) εργασιών του έργου, που να είναι αυτοπροστατευόμενες και επιμετρήσιμες και να διασφαλίζουν την περαιτέρω ομαλή περαίωση του έργου με άλλη ή άλλες εργολαβίες.

Το ανωτέρω αποτέλεσμα πρέπει να επιτευχθεί χωρίς υπέρβαση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των υπόψη εργολαβιών (ποσό αρχικής σύμβασης ή του τελευταίου εγκεκριμένου Συγκριτικού Πίνακα).

Για την επιβεβαίωση της ανωτέρω δυνατότητας, συντάσσεται από τα αρμόδια όργανα, για κάθε μία εργολαβία ένας και μοναδικός συγκριτικός πίνακας (Σ.Π.) τελικής δαπάνης σε ισοζύγιο ή μειωτικό σε σχέση με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό (Ε.Π.), αποκλεισμένης της προσθήκης συμπληρωματικών εργασιών και επεκτείνουν, διαφοροποιούν ή βελτιώνουν ποιοτικά το αρχικό έργο.

3. Με τους όρους, προϋποθέσεις και επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της ανωτέρω παραγρ. 2, οι φορείς κατασκευής των έργων, οι αντίστοιχοι φορείς υλοποίησης των χρηματοδοτικών προγραμμάτων (Γενικός Γραμματέας, Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας κ.λ.π.) και οι οικείες Επιτροπές Παρακολούθησης οφείλουν, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, να προβούν, χωρίς καμμία καθυστέρηση, στις παρακάτω ενέργειες:

3.1: Για κάθε μία από τις εργολαβίες που βρίσκονται σε "προχωρημένη φάση" κατασκευής:

(i) Σε όλες τις περιπτώσεις εργολαβιών προχωρημένης φάσης κατασκευής: ο φορέας κατασκευής του έργου οφείλει να συντάξει και υποβάλλει στο φορέα υλοποίησης του οικείου κοινοτικού προγράμματος σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης χωρίς υπέρβαση του Ε.Π., (σε ισοζύγιο ή μειωτικό) από το οποίο προκύπτει ότι, επιτυγχάνεται κάποιο από τα τρία «αποτελέσματα» που καθορίσαμε στην ανωτέρω παραγρ. 2 της παρούσης.

Αυτό σημαίνει ότι από την «αιτιολογική έκθεση» του υπόψη σχεδίου Σ.Π. τελικής δαπάνης πρέπει να διαπιστώνεται:

- είτε ότι ολοκληρώνεται το σύνολο του έργου
- είτε ότι ολοκληρώνεται ένα λειτουργικά αυτοτελές τμήμα του έργου
- είτε ότι ολοκληρώνεται μία δέσμη αυτοπροστατευόμενων και επιμετρήσιμων εργασιών.

Ιδιαίτερη βαρύτητα να αποδοθεί στο πώς, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, μπορεί να αξιοποιηθεί το μη εκτελεσθέν μέρος του Ε.Π. της εργολαβίας προκειμένου να επιτευχθεί

κάποιο από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα που εξετέθησαν στην ανωτέρω παρ. 2 της παρούσης. Αν παρ'ελπίδα, διαπιστωθεί ότι η συνολική εγκριθείσα υπέρβαση είναι μεγάλου ύψους και παρά ταύτα με τον Ε.Π. της εργολαβίας και το σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης (σε ισοζύγιο ή μειωτικό) δεν εξασφαλίζεται το επιδιωκόμενο ικανοποιητικό κατά την παρ. 2 αποτέλεσμα, αλλά θα χρειαστούν νέες υπερβάσεις ή καινούργιες εργολαβίες που μπορεί να είχαν αποφευχθεί, ο κύριος του Έργου επιφυλάσσεται να ελέγξει τα πεπραγμένα του αντίστοιχου φορέα κατασκευής και των υπευθύνων οργάνων του.

- Διευκρινίζουμε ότι με τον όρο «χωρίς υπέρβαση του Ε.Π.» νοείται η μη προσαύξηση του σκέλους της δαπάνης των εργασιών του Ε.Π.

(ii) Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να υποβληθεί και υπερβατικός, σε σχέση με τον Ε.Π. Συγκριτικός Πίνακας τελικής δαπάνης, με τη δέσμευση ισχύος των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν.1418/84, μόνον αν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Με τον υπόψη Σ.Π. υπάρχει η δυνατότητα πλήρους ολοκλήρωσης του έργου με την εγκατεστημένη εργολαβία.
- Το εκτελεσθέν μέρος του έργου να αντιστοιχεί κατ'ελάχιστον σε ποσοστό 80% του τελικού κόστους, όπως το τελευταίο προτείνεται να διαμορφωθεί με βάση τον υπερβατικό, σε σχέση με τον Ε.Π., Σ.Π. τελικής δαπάνης.
Εξυπακούεται ότι ο υπόψη υπερβατικός Σ.Π. περιλαμβάνει μόνον τις απόλυτα αναγκαίες εργασίες για την ολοκλήρωση και ταχεία παράδοση του έργου σε χρήση και ότι πρέπει με σαφήνεια να αιτιολογείται στην Έκθεση η δυνατότητα ολοκλήρωσης του έργου και με κατηγορηματικό τρόπο να βεβαιώνεται ότι δε θα χρειαστεί καινούργια εργολαβία ή ότι δε θα υπάρξει υπόλοιπο τεχνικό αντικείμενο σχετικό με το έργο.

(iii) Αν κάποιες από τις εργολαβίες αυτές περαιώνονται χωρίς υπέρβαση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού τους και κατά την κρίση του φορέα κατασκευής είναι περιττή η σύνταξη και υποβολή του ανωτέρω σχεδίου Σ.Π. τελικής δαπάνης, η Προϊσταμένη Αρχή οφείλει να υποβάλλει στο φορέα υλοποίησης του κοινοτικού προγράμματος από το οποίο χρηματοδοτείται το έργο, Έκθεση επιβεβαίωσης της σχετικής κρίσης της. Από την έκθεση αυτή να προκύπτει ότι περαιώνεται το διακηρυγμένο συμβατικό τεχνικό αντικείμενο στο σύνολό του και, αν το τεχνικό αντικείμενο της εργολαβίας αποτελεί ένα μέρος του όλου Έργου, να προσδιορίζεται με καλή προσέγγιση ο αναγκαίος προϋπολογισμός μελέτης για την κατασκευή του υπολοίπου τμήματος του Έργου με καινούργια εργολαβία (ή εργολαβίες).

(iv) Ο φορέας υλοποίησης του Κοινοτικού Προγράμματος από το οποίο χρηματοδοτείται το έργο οφείλει, σε κάθε περίπτωση, ύστερα από επεξεργασία και έλεγχο του σχεδίου Σ.Π. τελικής δαπάνης, σε συνεργασία και με την Προϊσταμένη Αρχή, να διατυπώσει την τελική εισήγησή του στην οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης. Η τελευταία αποφασίζει (προεγκρίνει) και κοινοποιεί την απόφασή της στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία και εγκρίνει το Σ.Π. τελικής δαπάνης των εργασιών της εργολαβίας.

3.2.: Για κάθε μία από τις εργολαβίες που βρίσκονται σε «ενδιάμεση φάση» κατασκευής:

- Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν εκκρεμότητες ή ειδικότερα προβλήματα που να αφορούν στις εφαρμοζόμενες μελέτες, συντάσσεται άμεσα και υποβάλλεται σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης χωρίς υπέρβαση του Ε.Π. (τακτοποιητικός ή μειωτικός). Περίπτωση υποβολής σχεδίου Σ.Π., υπερβατικού σε σχέση με τον Ε.Π., δεν εξετάζεται για τις εργολαβίες που βρίσκονται σε «ενδιάμεση φάση» κατασκευής. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα ίδια όπως για τις εργολαβίες της ανωτέρω περίπτωσης 3.1.
- Αν όμως για κάποιες εργολαβίες υπάρχουν προβλήματα οφειλόμενα στην εφαρμοσιμότητα των μελετών ή ακόμα και επί μέρους μελέτες δεν έχουν εκπονηθεί, οι φορείς κατασκευής οφείλουν καταρχήν να επανελέγξουν τις εφαρμοζόμενες μελέτες ή επιταχύνουν τις διαδικασίες για τη σύντομη έγκριση των ελλειπουσών μελετών και στη συνέχεια να συντάξουν ένα σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης χωρίς υπέρβαση του Ε.Π. από την αιτιολογική έκθεση του υπόψη σχεδίου Σ.Π. να διαπιστώνεται ένα αποτέλεσμα (έργο) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 της παρούσης. Επίσης, υποβάλλεται και χωριστή έκθεση της Προϊσταμένης Αρχής που αφορά στο υπόλοιπο τεχνικό αντικείμενο ολοκλήρωσης της εργολαβίας ή του Έργου (με καινούργια εργολαβία ή εργολαβίες).

3.3.: Για κάθε μία από τις εργολαβίες που βρίσκονται σε αρχική φάση κατασκευής ή με πρόσφατες συμβάσεις ή για τις οποίες θα συναφθούν συμβάσεις μέχρι και ενάρξεως ισχύος των διατάξεων για έργα προϋπολογιζομένης αξίας μικρότερης των 5.000.000 ECU:

- Στις εργολαβίες αρχικής φάσης κατασκευής επανελέγχονται, αν έχουν εγκριθεί, οι μελέτες εφαρμογής και επιταχύνεται η διαδικασία εκπόνησης ή έγκρισης των μελετών αυτών αν οι αντίστοιχες διαδικασίες προβλέπονται στις σχετικές συμβάσεις. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις εργολαβιών της παρούσης παραγράφου επανελέγχονται με ιδιαίτερη προσοχή οι «εγκεκριμένες μελέτες» βάσει των οποίων θα συναφθούν οι αντίστοιχες συμβάσεις.
- Σκοπός, σε κάθε περίπτωση, είναι η απόκτηση της τελικής εικόνας του τεχνικού αντικειμένου του έργου και ο επαναπροσδιορισμός του κόστους του. Σας καθιστούμε ιδιαίτερα προσεκτικούς για τις περιπτώσεις έργων ιδίως μικρής ή μεσαίας κλίμακας με «ποσοτικά ανεπαρκείς» προϋπολογισμούς υπηρεσίας, για λόγους που σχετίζονται κυρίως με την κατανομή των πιστώσεων στα εγκεκριμένα προγράμματα και ιδιαίτερα για τις μελέτες τέτοιων έργων που είχαν εγκριθεί πριν από την οριστικοποίηση των προγραμμάτων αυτών και δεν προσαρμόστηκαν στα καινούργια οικονομικά δεδομένα.

Αν, με τον επαναπροσδιορισμό του κόστους, διαπιστωθεί ανεπάρκεια του οικονομικού αντικειμένου σε σχέση με το απαιτούμενο για την ολοκλήρωση του διακηρυγμένου τεχνικού αντικειμένου, ο φορέας κατασκευής συντάσσει και υποβάλλει σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης (σε ισοζύγιο ή μειωτικό) για την ολοκλήρωση αυτοτελούς και λειτουργικού τμήματος του όλου έργου.

Η αιτιολογική έκθεση του υπόψη σχεδίου Σ.Π. πρέπει να παρέχει τη σαφή εικόνα του αντικειμένου που θα παραχθεί στα πλαίσια της σύμβασης και μαζί πληροφορίες για το υπόλοιπο αντικείμενο με το οποίο ολοκληρώνεται το έργο. Παράλληλα, ο φορέας κατασκευής προετοιμάζεται για τη νέα δημοπρασία ολοκλήρωσης του έργου.

4. Άλλες παρατηρήσεις και διευκρινίσεις για τα σχέδια Σ.Π. τελικής δαπάνης. – Διαδικαστικά ζητήματα.

4.1.: Οι εργασίες (είδη) που περιλαμβάνονται στα σχέδια Σ.Π. τελικής δαπάνης αφορούν στην υλοποίηση του διακηρυγμένου συμβατικού τεχνικού αντικειμένου. Τυχόν νέες εργασίες που θα ενταχθούν, συμπληρώνουν τις συμβατικές και τιμολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/85, όπως σε κάθε περίπτωση ισχύουν.

Ειδικότερα απαγορεύονται:

(i) νέες εργασίες που σκοπούν σε βελτιώσεις με ποιοτικώς ανώτερα υλικά, σε αντικατάσταση άλλων συμβατικώς προβλεπομένων.

(ii) εργασίες ή επί μέρους έργα που αφορούν σε αναιτιολόγητες τροποποιήσεις του ως άνω αντικειμένου ή σε επεκτάσεις αυτού ή παρεμβάσεις σε άλλες θέσεις εκτός των ορίων κατασκευής του έργου κλπ. Στην τελευταία περίπτωση και κατ'εξαίρεση μπορεί να εγκριθούν κάποιες εργασίες ή μεμονομένα έργα, στα όρια ή και εκτός περιγράμματος έργου, που αποδεδειγμένα εξυπηρετούν την ομαλή λειτουργία του κυρίως έργου.

- Αν σε κάποιες εργολαβίες, ιδιαίτερα από αυτές που βρίσκονται σε προχωρημένη ή ενδιάμεση φάση κατασκευής (παρ. 3.1 και 3.2 παρούσης) έχουν εγκριθεί στους Ε.Π. εργασίες κατά τα ανωτέρω (i) και (ii):

- οι τυχόν εκτελεσθείσες να διασφαλιστούν,

- οι μη εκτελεσθείσες, να εξεταστεί προσεκτικά αν μπορούν να περικοπούν, και αντί αυτών να περιληφθούν, στο σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης, άλλες εργασίες σχετικές με το επιδιωκόμενο «αποτέλεσμα» της παρ. 2 της παρούσης.

4.2.: Επισημαίνεται ότι, ανεξάρτητα από την φάση που βρίσκεται κάθε μία από τις ελεγχόμενες εργολαβίες, οι εργασίες της συνεχίζονται κανονικά και ο χρόνος που θα απαιτηθεί από τη λήψη της παρούσης μέχρι και την κοινοποίηση στον ανάδοχο της απόφασης έγκρισης του σχεδίου Σ.Π. τελικής δαπάνης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος διακοπής των εργασιών ή ως χρόνος παράτασης προθεσμίας.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία του φορέα κατασκευής οφείλει αμέσως να ζητήσει από τον ανάδοχο να υποβάλλει, αν απαιτείται, τροποποίηση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Με την έγκριση της τροποποίησης πρέπει να διασφαλίζεται η αδιάκοπη εκτέλεση των εργασιών. Για το σκοπό αυτό, και ιδιαίτερα για τις εργολαβίες που βρίσκονται σε ενδιάμεση ή αρχική φάση κατασκευής, πρέπει να επιλεγούν εργασίες ή επί μέρους έργα συμβατικού τεχνικού αντικειμένου που δεν επηρεάζονται ή αλλάζουν εξαιτίας του σχεδίου Σ.Π. τελικής δαπάνης.

Αν για κάποιες εργολαβίες απαιτηθεί σοβαρή αναπροσαρμογή του τεχνικού τους αντικειμένου ή χρειαστεί να ολοκληρωθούν με σχέδιο υπερβατικού Σ.Π. (αρ. 3.1 παρούσης) να εξετασθεί προσεκτικά και το ζήτημα παράτασης της προθεσμίας (τμηματικής ή ολικής).

4.3.: Σε ορισμένες εργολαβίες προχωρημένης φάσης κατασκευής μπορεί, με τον Ε.Π. τους, να διαπιστώνεται συνολική υπέρβαση δαπάνης πέραν του απαγορευτικού ποσοστού 50% της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν.1418/84. Αν αυτό συμβαίνει και διαπιστώνεται, αφορά προφανώς στις περιπτώσεις που η υπέρβαση προσδιορίστηκε με εφαρμογή των τιμών προσφοράς ή των νόμιμα κανονιζομένων ΤΜΝΕ στον υπολογισμό της δαπάνης των υπερσυμβατικών υπεροριακών ποσοτήτων εργασιών της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν.1418/84, αντί όπως έπρεπε, με εφαρμογή των ειδικών τιμών (τιμών συμφωνίας). Αν σε κάποιες από τις εργολαβίες αυτές υπάρχει υπόλοιπο τεχνικό αντικείμενο για εκτέλεση, να εξεταστεί με ιδιαίτερη προσοχή η δυνατότητα τυχόν περικοπής του, έτσι που το σχέδιο Σ.Π. τελικής δαπάνης να εγκριθεί με ύψος υπέρβασης το 50% ή να περιοριστεί κατά το δυνατόν ή πλέον του 50% υπέρβαση.

4.4.: Μετά την έγκριση του ενός και μοναδικού Σ.Π. τελικής δαπάνης, δεν παρέχεται η δυνατότητα έγκρισης υπερβάσεων για την κάλυψη περαιτέρω τροποποιήσεων ή συμπληρώσεων του τεχνικού αντικειμένου. Υπάρχει μόνον η δυνατότητα έγκρισης Σ.Π. (σε ισοζύγιο ή μειωτικό) σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/85, δηλ. Σ.Π. που εγκρίνει η Διευθύνουσα Υπηρεσία, αν βέβαια υπάρχει η ανάγκη και συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής των διατάξεων αυτών. Τέτοιοι Σ.Π. πρέπει, σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, να ανακοινώνονται στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία και ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας των αντιστοίχων αποφάσεων.

- Τυχόν Σ.Π., για τους οποίους ζητήθηκε προέγκριση διάθεσης πίστωσης ή επίκειται η έγκρισή τους και δεν έχουν εκδοθεί οι αντίστοιχες αποφάσεις στο χρόνο λήψης της παρούσης, αν επανεκτιμηθούν σύμφωνα με τους όρους και δεσμεύσεις της παρούσης. Η Προϊσταμένη Αρχή κάθε φορέα κατασκευής είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της τελευταίας αυτής οδηγίας.

- Κατ'εξάιρση, αν συντρέχουν λόγοι και αιτιολογείται ειδικά το επείγον, μπορεί να εφαρμοσθούν - ανεξάρτητα από τους όρους και διαδικασίες της παρούσης – οι διατάξεις του άρθρου 44 του Π.Δ. 609/85.

4.5.: Η απόφαση της οικείας Επιτροπής Παρακολούθησης, αποτελεί απόφαση «προέγκρισης» για την έγκριση από την Προϊσταμένη Αρχή του Σ.Π. τελικής δαπάνης.

Αυτονόητο είναι ότι το αρχικό σχέδιο του ενός και μοναδικού Σ.Π. που υπόκειται σε προέγκριση από τον φορέα υλοποίησης του κοινοτικού προγράμματος από το οποίο χρηματοδοτείται το έργο, δεν υπογράφεται από τον Ανάδοχο. Στη διαδικασία μέχρι και την απόφαση προέγκρισης γνωμοδοτεί υποχρεωτικά, για λογαριασμό του φορέα υλοποίησης του κοινοτικού προγράμματος και ο Τεχνικός Σύμβουλος του οικείου προγράμματος.

5. Οι φορείς κατασκευής των έργων, με μέριμνα και ευθύνη της Προϊσταμένης Αρχής, οφείλουν, για τα έργα που βρίσκονται σε προχωρημένη ή ενδιάμεση φάση κατασκευής, να υποβάλλουν αρμόδια το σχέδιο του ενός και μοναδικού Σ.Π. τελικής δαπάνης, που

Σ.Α.Τ.Ε.

συντάσσεται κατά τα ανωτέρω, εντός τεσσάρων (4) το πολύ μηνών από λήψεως της παρούσης. Για τις εργολαβίες της παρ. 3.3. της παρούσης, οι αντίστοιχες διαδικασίες, κατά περίπτωση, πρέπει να επιταχυνθούν και πάντως απογορεύεται η έγκριση οποιασδήποτε τεχνικής ή οικονομικής μεταβολής εκτός από τον ένα και μοναδικό Σ.Π. τελικής δαπάνης. Ενδιάμεσες παρεμβάσεις, όπως π.χ. εγκρίσεις μεταβολών ή Σ.Π. σε ισοζύγιο, απαγορεύονται και σε ενάντια περίπτωση καθιστούμε υπεύθυνη την κάθε Προϊσταμένη Αρχή. Η τελευταία, αφού μελετήσει προσεκτικά το κείμενο της παρούσης, να ενημερώσει διεξοδικά όλα τα όργανα του φορέα κατασκευής που εμπλέκονται στην παραγωγή των υπόψη έργων (Διευθύνουσα Υπηρεσία με τους επιβλέποντες, Τεχνικό Συμβούλιο (αν απαιτείται η γνώμη του), Υπηρεσίες μελετών και μελετητές (αν απαιτηθεί συνδρομή τους) κ.λ.π.

6. Σε επίπεδο «φορέα κατασκευής» οι προτάσεις, με τα σχέδια των Σ.Π. τελικής δαπάνης, πρέπει να είναι συγκεκριμένες, σαφείς και σύμφωνες, σε κάθε περίπτωση εργολαβίας, με το πνεύμα και τους στόχους των παρ. 1 και 2 της παρούσης.

Στις εργολαβίες προχωρημένης ή ενδιάμεσης φάσης κατασκευής οι ποσότητες εργασιών που θα ενταχθούν στους οικείους Σ.Π. τελικής δαπάνης πρέπει, σε ότι αφορά τις εκτελεσθείσες εργασίες ή τις εκτελούμενες στη διάρκεια του 4-μήνου της ανωτέρω παρ. 5, να καλύπτονται με επιμετρήσεις που να έχουν τουλάχιστον υποβληθεί στη Διευθύνουσα Υπηρεσία από τους Αναδόχους. Εξάλλου μια τέτοια υποχρέωση απορρέει αδιαμφισβήτητα από τις διατάξεις του άρθρου 40 του Π.Δ. 609/1985.

Τα Υπουργεία και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις στα οποία κοινοποιείται η παρούσα Εγκύκλιος, παρακαλούνται για την άμεση κοινοποίησή της σε όλους τους φορείς που εποπτεύονται από αυτά και εκτελούν έργα συγχρηματοδοτούμενα με κοινοτικούς πόρους, για να καταστεί δυνατή η ενημέρωσή τους και η εφαρμογή της.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝ. ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΑΝ. ΥΠΕΧΩΔΕ

Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

Κ. ΓΕΙΤΟΝΑΣ